

Jenny Rathbone AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

23 Awst 2022

Annwyl Jenny,

Diolch am eich llythyr ar 22 Gorffennaf lle gwnaethoch ofyn am ragor o wybodaeth am fonitro data mewn perthynas â darpariaeth iechyd meddwl ar gyfer menywod mudol. Rwy'n croesawu'r cyfle i roi rhagor o wybodaeth i gefnogi eich ymchwiliad i Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol sy'n effeithio ar fenywod mudol.

Ym mis Ionawr 2022, sefydlodd Llywodraeth Cymru dair Uned Dystiolaeth, pob un gyda'i rhaglen dystiolaeth a'i harweinydd ei hun:

- Yr Uned Tystiolaeth Cydraddoldeb
- Yr Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar Sail Hil
- Yr Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar Sail Anabledd

Bydd yr Unedau yn gweithio gyda'i gilydd fel yr Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd gyda Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb gyffredinol er mwyn sicrhau synergedd, effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chydlyniant. Bydd yr Uned Tystiolaeth Cydraddoldeb yn gweithio gyda chydweithwyr sy'n gyfrifol am bolisi Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) yn ogystal â dadansoddwyr eraill Llywodraeth Cymru sydd â rôl yn y maes hwn.

Nod yr unedau yw gwella argaeledd, ansawdd, manylder a hygyrchedd tystiolaeth am unigolion sydd â nodweddion gwarchoddedig a chysylltiedig er mwyn inni allu deall y lefel a'r mathau o anghydraddoldeb ledled Cymru yn llawn. Bydd hyn yn galluogi'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i ddatblygu polisiau wedi eu llywio'n well ac i asesu a mesur eu heffaith. Bydd hyn yn ein gyrru tuag at ganlyniadau gwell i bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig a chysylltiedig ac yn cyfrannu at ein nod o 'Gymru fwy cyfartal' fel y nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae'r unedau wedi datblygu Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb sy'n disgrifio'r cwmpas, y cylch gwaith a'r cynlluniau ac maent yn anelu at gyhoeddi hyn ym mis Medi 2022. Mae'r blaenoriaethau ar gyfer pob uned yn cael eu datblygu gyda rhanddeiliaid yn seiliedig ar ymrwymadau sydd eisoes wedi'u gwneud a gofynion sy'n dod i'r amlwg yn y Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol, y Cynllun Hyrwyddo Cydraddoldeb rhwng y Rhywiau, y

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cynllun Gweithredu LHDTTC+ a'r Tasglu Hawliau Pobl Anabl. Bydd y rhain hefyd yn cael eu cyhoeddi ym mis Medi ochr yn ochr â'r strategaeth.

Un o dasgau cychwynnol yr unedau yw cynnal archwiliad tystiolaeth fydd yn rhoi dealltwriaeth o'r wybodaeth sydd ar gael a'r bylchau a'r anghysondebau sydd angen sylw. Bydd yr archwiliad yn cynnwys ffynonellau data presennol sy'n llywio polisi VAWDASV. Unwaith y bydd y bylchau wedi'u nodi bydd y rhain yn cael eu blaenoriaethu gyda rhanddeiliaid er mwyn eu datrys.

Mae [Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol](#) yn cynnwys pennod ar 'Troseddu a Chyfiawnder, gan gynnwys Troseddau Casineb' sy'n cynnwys Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol. Un o'r camau gweithredu yn y cynllun yn y bennod hon yw codi ymwybyddiaeth o Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar Sail Hil Llywodraeth Cymru ymhlith partneriaid ym maes cyfiawnder troseddol yng Nghymru, a nodi'r ffordd orau o helpu pob partner i wella'r dystiolaeth sydd ar gael ar wahaniaethau ar sail hil yn y system gyfiawnder yng Nghymru, a defnyddio hyn i gefnogi gwaith monitro a phenderfyniadau polisi gwell.

Mae nodi'r bylchau mewn tystiolaeth sy'n ymwneud ag ethnigrwydd a hil, gan gynnwys data cyfiawnder troseddol, yn un o flaenoriaethau cyntaf yr Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar Sail Hil. Bydd hyn yn cael ei wneud drwy archwiliad o gasgliadau data a ddelir ac allbynnau a gynhyrchir gan Lywodraeth Cymru a'r sector cyhoeddus a'r trydydd sector yn ehangach. Gan adeiladu ar yr asesiad cychwynnol hwn, bydd yr uned yn mynd ar drywydd rhaglen waith i wella'r sylfaen dystiolaeth, gan gynnwys ymgysylltu'n barhaus â phobl ethnig leiafrifol i wella eu gwybodaeth a'u hymddiriedaeth o ran y ffordd y caiff eu data eu defnyddio, er mwyn ennyn eu hyder i rannu data.

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn cyhoeddi data ar gam-drin domestig yma: [Nifer yr achosion o gam-drin domestig a nodweddion dioddefwyr - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](#). Cyhoeddwyd y fersiwn ddiweddaraf o'r data ym mis Tachwedd 2021 ac nid yw'n cynnwys dadansoddiad ar sail ethnigrwydd oherwydd effaith COVID. Mae dadansoddiadau ar sail ethnigrwydd i ddioddefwyr ar gyfer set ddata 2020 yn yr un ddolen.

Dim ond megis dechrau mae'r gwaith o archwilio ansawdd y data a gesglir yn rheolaidd ac felly nid yw'n bosibl ateb eich holl gwestiynau ar hyn o bryd. Fodd bynnag, y nod yw casglu a mireinio'r data hyn er mwyn gallu ateb y mathau hyn o gwestiynau yn y dyfodol er mwyn cefnogi datblygiad strategol gwasanaethau ac i ddylanwadu ar y gwaith o lunio polisiau.

Yn gywir,

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services